

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid
 - Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Met ingang van 1 januari 2023 is het nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van toepassing. Het voorontwerp van besluit regelt de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Het nieuwe Europese rechtskader bestaat uit de volgende basisverordeningen en de gedelegeerde en uitvoeringsverordeningen ervan:

- verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013, hierna verordening (EU) 2021/2115 te noemen;
- verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1306/2013;
- gedelegeerde verordening (EU) 2022/126 van de Commissie van 7 december 2021 tot aanvulling van Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad met aanvullende eisen voor bepaalde interventietypes die de lidstaten in het kader van die verordening in hun strategisch GLB-plan voor de periode 2023-2027 uitwerken, alsmede regels voor het aandeel in het kader van norm 1 inzake een goede landbouw- en milieuconditie (GLMC);
- gedelegeerde verordening (EU) 2022/1172: gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1172 van de Commissie van 4 mei 2022 tot aanvulling van Verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft het geïntegreerd beheers- en controlesysteem van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de toepassing en berekening van administratieve conditionaliteitssancties;
- uitvoeringsverordening (EU) 2022/1173 van de Commissie van 31 mei 2022 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen voor Verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft het geïntegreerd beheers- en controlesysteem in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw

Beleidsveld: landbouw

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2022/286 van 12 juli 2022.

Op 7 maart 2023 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de voorschriften voor rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw gelast over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Gegevensbeschermingsautoriteit en van de Raad van State.

Het ontwerp van besluit werd op 16 maart 2023 besproken op PW-IMO..

Het advies nr. 2023/034 van 21 maart 2023 van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (hierna 'VTC') gaat als bijlage 2 en leidt niet tot wijzigingen van het eerder principieel goedgekeurde ontwerp.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat de volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd:

- 1° verduidelijken op welke taak van algemeen belang het ontwerp betrekking heeft.
 - ➔ Het ontwerp heeft betrekking op volgende taak van algemeen belang: De uitvoering van artikel 21 (basisinkomenssteun voor duurzaamheid), artikel 29 (aanvullende herverdelende inkomenssteun voor duurzaamheid), artikel 30 (aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers) en artikel 32 (gekoppelde inkomenssteun) van verordening (EU) 2021/2115.
- 2° het doeleinde “uitvoering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid” preciezer afbakenen en verduidelijken in de nota.
 - ➔ Het gaat om de uitvoering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid met oog op het verwezenlijken van de algemene en specifieke doelstellingen die in het kader van het landbouwbeleid voorop werden gesteld, zoals vermeld in artikel 2 van verordening (EU) 2021/2115. Een verduidelijking werd toegevoegd in de artikelsgewijze bespreking.
- 3° een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB) uitvoeren. De VTC is van oordeel dat een GEB verplicht is gelet op haar eigen lijst met verwerkingen waarvoor een GEB moet worden uitgevoerd. Ze verwijst specifiek naar punt 3) van deze lijst waarin staat dat een GEB verplicht is wanneer op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken.
 - ➔ Dit is hier niet het geval.
- 4° de bewaartermijn opnemen in het ontwerp, of minstens criteria die toelaten om de maximale bewaartermijn te bepalen, en deze verantwoorden

→ Voor de bewaartermijn van deze gegevens kan verwezen worden naar artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Wat betreft de bewaartermijn wordt in de memorie verduidelijkt dat conform hetzelfde Bestuursdecreet iedere instantie ertoe gehouden is om voor alle informatie die ze in het kader van haar taken ontvangt of creëert een selectieregel op te maken (art. III.87 van het Bestuursdecreet). Iedere instantie zal aldus voor deze gegevens ook een selectieregel opmaken en die overeenkomstig artikel III.88 aan de bevoegde selectiecommissie ter goedkeuring voorleggen.

5° de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens

→ Wat betreft deze gegevens is op de website van het Departement Landbouw en Visserij een uitgebreide privacyverklaring gepubliceerd waarin onder meer bepalingen opgenomen zijn inzake bewaartermijnen en rechten van betrokkenen zoals het recht van inzage en het recht op rectificatie. Op het e-loket, in formulieren en andere communicaties wordt ook steeds een link naar deze privacyverklaring opgenomen. Daarnaast voorziet het Departement Landbouw en Visserij in een uitgebreide beveiliging op informatievlak van de aanwezige gegevens.

6° de transparantiemaatregelen uitwerken.

→ Ook hiervoor kan verwezen worden naar de privacyverklaring. Alle essentiële elementen van de geplande gegevensverwerkingen, zoals vermeld in artikel 6.3 van de algemene verordening gegevensbescherming zijn opgenomen.

Het advies nr. 71/2023 van de Gegevensbeschermingsautoriteit dd. 21 maart 2023 gaat als bijlage 3 en leidt niet tot wijzigingen van het eerder principiële goedgekeurde ontwerp.

Het advies nr. 73.205/1 van Raad van State van 7 april 2023 gaat als bijlage 4.

De Raad van State geeft volgende opmerkingen, die niet leiden tot een wijziging van het ontwerp:

- De bepalingen van het ontwerp waarmee beoogd wordt uitvoering te geven aan artikel 4 van het samenwerkingsakkoord van 30 maart 2004 dienen uit het ontwerp te worden weggelaten. In de plaats daarvan dient in een regeling te worden voorzien waarbij de aan een instantie van het Vlaamse Gewest verleende bevoegdheden op het vlak van beheer en controle worden verleend aan een eigen dienst of instelling van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.
- Artikel 4 van het samenwerkingsakkoord van 30 maart 2004 is gewijzigd bij het samenwerkingsakkoord van 28 mei 2009. Deze wijziging heeft parlementaire instemming gekregen bij het decreet van 11 december 2009. De opmerking bij randnummer 3 is een herneming van het advies dat de Raad van State heeft geformuleerd bij de wijziging. De decreetgever heeft geen gevolg gegeven aan dit advies. Er is thans een nieuw samenwerkingsakkoord in opmaak, dat integraal het voorwerp zal uitmaken van een instemming van het parlement.
- Artikel 98 van het ontwerp kan pas doorgang vinden nadat een decretale basis wordt geboden waarbij de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens die met de betrokken steunmaatregelen gepaard gaan, worden geregeld.
- De rechtsgrond voor artikel 98 van het ontwerp bevindt zich in artikel 4, 1°, a), van het decreet van 28 juni 2013 dat rechtsgrond biedt om de volledige materie te regelen. De bepalingen in verband met de verwerking en de bescherming van persoonsgegevens, vloeien hieruit voort. De essentiële elementen zijn opgenomen in het ontwerp.
- De Raad van State adviseert om de delegaties van verordenende bevoegdheid die het ontworpen besluit bevat (in het bijzonder artikel 11, artikel 27, artikel 46, artikel 52, §5 en §6, en artikel 81, eerste lid) aan een bijkomend onderzoek te onderwerpen. Naar aanleiding van deze opmerking werd beslist om een aantal van deze delegaties te schrappen of te preciseren (cf. infra). Wat betreft de overige delegaties wordt geoordeeld dat deze betrekking hebben op louter bijkomstige en/of detailmatige aangelegenheden.

Volgende wijzigingen worden aangebracht n.a.v. het advies van Raad van State:

- Artikel 44, tweede lid, van het decreet van 28 juni 2013 wordt toegevoegd als rechtsgrond;
- Artikel 1, 5° (voorheen: 1, 6°): de verwijzing naar het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de voorschriften voor subsidies voor de uitvoering van maatregelen met een gunstig effect op het milieu, het klimaat en de biodiversiteit is aangepast;
- Artikel 1, 23°: er wordt verduidelijkt dat de GN-code wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 10 van verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad van 23 juli 1987 met betrekking tot de tarief- en statistieknomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief;
- Artikel 1, 28° (voorheen: 1, 29°): er wordt een verwijzing toegevoegd naar het Compendium voor de monsterneming, meting en analyse in het kader van de bodembescherming, goedgekeurd bij het ministerieel besluit van 12 oktober 2017 houdende de goedkeuring van het compendium voor de monsterneming, meting en analyse in het kader van bodembescherming (BOC), versie 2.1;
- Artikel 1, 37° (voorheen: 1, 38°): cf. supra;
- Artikel 1, 54° (voorheen: 1, 55°): het woord 'het' werd verwijderd;
- Artikel 3, tweede lid: de verwijzing naar 'artikel 21' wordt gewijzigd in 'artikel 20';
- Artikel 5, eerste lid, 3°, a): er wordt verduidelijkt dat het gaat om richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna;
- Artikel 5, eerste lid, 3°, b): het woord 'het' wordt verwijderd;
- Artikel 27, 3°: de zinsnede "de regels over de werking van de verzamelaanvraag bepalen" wordt vervangen door "de regels voor de aangifte van landbouwpercelen in de verzamelaanvraag bepalen";
- Artikel 27, 4°: deze delegatie wordt verwijderd;
- Artikel 35, vierde lid: het woord 'op' wordt verwijderd;
- Artikel 52, §5: de zinsnede "De minister bepaalt de verdere voorwaarden van de beschermingsmaatregelen die gelden ten aanzien van ecologisch kwetsbaar blijvend grasland." wordt verwijderd;
- Artikel 69, tweede lid: de zinsnede "De minister bepaalt de verdere voorwaarden van de beschermingsmaatregelen die gelden ten aanzien van ecologisch kwetsbaar blijvend grasland." wordt verwijderd;
- Artikel 74: een verwijzing naar artikel 1, 43° (voorheen: 1, 44°) wordt toegevoegd in §1, eerste lid, en §2, eerste lid;
- Artikel 81, eerste lid: de zin 'de minister kan bijkomende regels bepalen' wordt verwijderd;
- Artikel 81, zesde lid: er wordt een verwijzing toegevoegd naar het koninklijk besluit nr. 23 van 9 december 2009 met betrekking tot de jaarlijkse lijst van de BTW-plichtige afnemers;
- Artikel 91, §3, tweede lid: 'paragraaf 3,' wordt vervangen door 'het';
- Artikel 99: de zinsnede " , het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 15 oktober 2021," wordt vervangen door de zinsnede " , het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2022,";
- Artikel 101: de zinsnede "Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2023," wordt vervangen door "Dit besluit heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2023,".

Volgende wijzigingen werden aangebracht, niet n.a.v. een uitgebracht advies:

- Artikel 1, 5°: de definitie van het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de voorschriften voor subsidies voor de aanplant en het onderhoud van boslandbouwsystemen wordt verwijderd. In artikel 1, 32° (vroeger: artikel 1, 33°) en artikel 9, 2° zal worden verwezen naar de volledige benaming van het voormelde besluit;
- In artikel 4, §1, is een definitie ingevoegd voor btw-verkoopshandelingen;
- In artikel 4, §2, eerste lid, 2° en artikel 4, §2, derde lid, 2°, a) werd telkens het woord 'btw-verkoopshandelingen' vervangen door het woord 'btw-verkoopshandelingen';
- In artikel 6, vijfde lid, werd punt 3° geschrapt;
- In artikel 49, werd verduidelijkt dat het gaat om de uit het Unierecht voortvloeiende beheerseisen, "vermeld in artikel 12, vierde lid, van verordening (EU) 2021/2115".

- In artikel 52 werd de zinsnede 'om vegetatie en turf te verbranden' vervangen door 'om vegetatie te verbranden of turf te winnen';
- In artikel 58, 3° werd de zinsnede 'in het aansluitend voorjaar. Een grondbewerking is niet toegelaten.' geschrapt;
- In artikel 60, §1, 1°, b) werden tussen het woord 'hoofddeelt' en het woord 'een' de woorden 'van het voorgaande jaar' toegevoegd;
- In artikel 60, §2 werd voor 'pootgoed' het woord 'gecertificeerd' toegevoegd;
- In artikel 66, §3 werd de zinsnede "De uitbreiding van de volgende plantensoorten die door hun overwoekerende karakter een bedreiging vormen voor de goede landbouw- en milieuconditie van de landbouwgrond wordt voorkomen. Knolcyperus (Cyperus esculentus)." vervangen door de zin "In het kader van de preventie van de uitbreiding van plantensoorten die door hun overwoekerende karakter een bedreiging vormen voor de goede landbouw- en milieuconditie van de landbouwgrond, wordt de uitbreiding van knolcyperus (Cyperus esculentus) op bouwland voorkomen."

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Met ingang van 1 januari 2023 is het nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (hierna 'GLB') van toepassing. Het voorontwerp van besluit regelt de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

In het voorontwerp van besluit worden in hoofdzaak de regels vastgelegd waaraan de landbouwers moeten voldoen om rechtstreekse betalingen te verkrijgen.

In hoofdstuk 1 houdende de algemene bepalingen worden de definities opgesteld. Er worden regels bepaald met betrekking tot de uitwisseling van berichten met het Departement Landbouw en Visserij. Er is bepaald dat alle berichten ter uitvoering van het besluit op elektronische wijze moeten uitgewisseld worden. De minister kan wel bepalen in welke gevallen er alsnog een uitwisseling op papier mogelijk is. Een papieren uitwisseling is ook voorzien voor de indiening van bezwaren. Er kunnen ook regels in teruggevonden worden met betrekking tot de aangiften via de verzamelaanvraag.

Nog in hoofdstuk 1 worden de voorwaarden vastgelegd waaraan een landbouwer moet voldoen om als actief te worden beschouwd. Hierin staat centraal dat de landbouwer een onderneming is (inclusief de eenmanszaak) met een ondernemingsnummer en een Nacebelcode die betrekking heeft op een landbouwactiviteit. De actieve landbouwer heeft een bepaald factorinkomen, een percentage aan BTW-verkoopshandelingen als gevolg van de landbouwactiviteit ten opzichte van alle verkoopshandelingen en is geen overheidsinstelling, terreinbeherende natuurvereniging, universiteit of hogeschool. De minister krijgt de delegatie om nadere uitvoering te geven aan bepaalde elementen van deze voorwaarden. Een bijkomende voorwaarde is dat binnen de landbouwer minstens één bedrijfshoofd, zaakvoerder, lid, vennoot of bestuurder geen rustpensioen ontvangt. Deze voorwaarde treedt pas in werking op een door de minister te bepalen datum. Landbouwers die als niet-actief beschouwd worden komen niet in aanmerking voor het verkrijgen van steun.

Voorts worden in hoofdstuk 1 van het voorontwerp van besluit regels rond de subsidiabiliteit van gronden vastgelegd en regels met betrekking tot de hennepsteelt. In het kader van de subsidiabiliteit wordt onder andere verduidelijkt welke gronden en eenheden niet in aanmerking worden genomen als eenheden gebruikt voor de landbouwactiviteit. De regeling van de aanvraagprocedure voor hennepsteelt wordt gedelegeerd aan de minister.

Hoofdstuk 2 van het voorontwerp van besluit betreft de ontkoppelde rechtstreekse betalingen. In het kader van het voorliggend voorontwerp van besluit komt dat neer op de volgende interventies: basisinkomenssteun voor duurzaamheid, aanvullende herverdelende inkomenssteun voor duurzaamheid, aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers, gekoppelde inkomenssteun (hoofdstuk 3).

Het hoofdstuk wordt ingeleid met financiële bepalingen. Er wordt ten eerste bepaald dat geen betalingen worden toegekend indien het bedrag waarop men recht heeft minder dan 400 euro bedraagt. Ten tweede worden de Elfpo-toewijzingen vanuit de rechtstreekse betalingen vanaf 2023 tot en met 2026 procentueel vastgelegd. Tot slot wordt bepaald dat de indicatieve financiële allocatie voor de ecoregelingen voor elk kalenderjaar van 2023 tot en met 2027 25% bedraagt van de enveloppe voor rechtstreekse betalingen na overheveling als vermeld in artikel 14.

Met betrekking tot de basisinkomenssteun voor duurzaamheid (verder: 'basisinkomenssteun') wordt de zogenaamde 'capping' opgenomen: het deel van de basisinkomenssteun dat hoger is dan 100.000 euro, wordt met 100% verminderd. Het deel tussen de 60.000 en 100.000 euro wordt verminderd met 85%. Voorts worden er in hoofdstuk 2 van het voorontwerp van besluit regels teruggevonden rond de waarde van betalingsrechten, begunstigen van de basisinkomenssteun en rond de activering, aangifte en overdracht van betalingsrechten en de overdracht van landbouwbedrijven.

De regels rond de reserve worden bepaald. Vanuit de reserve kunnen betalingsrechten worden toegekend aan bepaalde categorieën van landbouwers of kan de waarde van bestaande rechten verhoogd worden. De categorieën van landbouwers zijn de actieve landbouwers met minstens één jonge landbouwer of met uitsluitend nieuwe landbouwers en de actieve landbouwers omschreven in artikel 30 van het voorontwerp van besluit. Voor zowel jonge als nieuwe landbouwers voorziet het voorontwerp van besluit een definitie, respectievelijk in artikel 37 en artikel 28, derde lid. Beide categorieën zullen dienen te voldoen aan dezelfde voorwaarden rond eerste vestiging en vakbekwaamheid.

In hoofdstuk 2 van het voorontwerp van besluit wordt bepaald dat aanvullende herverdelende inkomenssteun kan worden toegekend aan de actieve landbouwer die minstens één betalingsrecht geactiveerd heeft in het jaar van de aanvraag van de herverdelende inkomenssteun.

Tot slot regelt hoofdstuk 2 van het voorontwerp van besluit de aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers. Om van deze steun te kunnen genieten moet voldaan zijn aan een vereiste van vakbekwaamheid, een leeftijdsvereiste van maximum 40 jaar in het jaar van de eerste aanvraag van de steun en er moet sprake zijn van zeggenschap in de bedrijfsvoering. De jonge landbouwer moet zich voor het eerst gevestigd hebben. Het is mogelijk dat voor meerdere jonge landbouwers tegelijkertijd steun wordt aangevraagd binnen eenzelfde bedrijf.

Hoofdstuk 3 van het voorontwerp van besluit regelt de gekoppelde inkomenssteun, namelijk de subsidie voor de duurzame zoogkoeienhouderij. De subsidievoorwaarden worden vastgelegd. Het gaat om het aanhouden van blijvend grasland en van een areaal voor graslandbeheer en ruwvoederproductie en diversificatie. Er wordt voorzien in een degressief systeem met 3 schijven op basis van dierenaantallen voor het bepalen van de steunbedragen. Er kunnen het equivalent van maximaal 100.000 zoogkoeien per jaar in aanmerking komen voor de subsidie.

Hoofdstuk 4 van het voorontwerp van besluit betreft de conditionaliteit. De conditionaliteit bestaat uit de normen voor een goede landbouw- en milieuconditie, de zogenaamde GLMC-normen en uit de uit het Unierecht voortvloeiende beheerseisen waaraan landbouwers moeten voldoen (RBE's).

De volgende GLMC-normen met bijhorende regels worden in hoofdstuk 4 van het voorontwerp teruggevonden:

- De norm voor het behoud van blijvend grasland op basis van een verhouding blijvend grasland ten opzichte van het landbouwareaal met daarin de beschrijving van de gevolgen van een overschrijding van een 3%-tolerantie ten opzichte van het referentieaandeel vermeld in artikel 48, lid 1, van gedelegeerde verordening (EU) 2022/126. De minister zal bij overschrijding overgaan tot het opleggen van een verbod tot omzetten van blijvend grasland en tot het opleggen van een herinzaaiverplichting van omgezet blijvend grasland.
- De norm inzake de bescherming van wetlands en veengebieden is gebaseerd op het verbod op en de vergunningsplicht voor het wijzigen van vegetatie van wetlands en veengebieden in de natuurwetgeving alsook op bescherming van blijvend graslanden op veengronden en wetlands die als ecologisch kwetsbaar zijn aangeduid binnen de Natura2000-gebieden. Tevens wordt de procedure beschreven met betrekking tot verdere aanduiding van ecologisch kwetsbare blijvende graslanden, zowel binnen Natura 2000-gebied als erbuiten.
- De norm inzake handhaving van organisch bodemmateriaal bepaalt het verbod op het afbranden van stoppels na het oogsten. Daarnaast bepaalt het de regels en procedures voor de analyse van de zuurtegraad van percelen en van het organischekoolstofgehalte alsook de regels rond het te volgen advies door de landbouwer.
- De norm inzake het aanleggen van bufferstroken langs waterlopen richt zich tot de landbouwers die over landbouwpercelen beschikken langs alle waterlopen opgenomen in de Vlaamse Hydrografische Atlas. Ze dienen een bewerkingsvrije, een gewasbeschermingsmiddelvrije en een bemestingsvrije strook aan te houden langs deze waterlopen. De afmetingen van deze stroken worden vastgelegd.
- De norm inzake bodembewerkingsbeheer verduidelijkt hoe de erosiegevoeligheid van een perceel wordt bepaald en de indeling in verschillende erosiegevoeligheidsklassen, de regels rond de relevante bodemstalen voor het wijzigen van erosiegevoeligheidsklasse van een perceel, de te nemen erosiebestrijdende maatregelen op percelen met een zeer hoge en hoge erosiegevoeligheid in functie van de verbouwde teelt en de procedure om van deze maatregelen te kunnen afwijken in het kader van educatieve demonstraties of in het kader van wetenschappelijke proefnemingen.
- De norm inzake minimale bodembedekking bepaalt de maatregelen die de landbouwer moet nemen om te zorgen voor een bedekking van de bodem en de specifieke regels voor percelen met een zware bodemtextuur of voor percelen met een hoge en zeer hoge erosiegevoeligheid.
- De norm inzake gewasrotatie op bouwland voorziet in regels om een teeltafwisseling op perceelsniveau te garanderen. Daarnaast wordt voorzien in een vrijstelling op de norm voor bedrijven met overwegend grasland en in regels rond het telen van gewassen uit dezelfde gewasgroep op eenzelfde perceel. De landbouwers die aangesloten zijn bij een controleorgaan biologische productie en etikettering biologische producten, worden geacht te voldoen aan de norm voor gewasrotatie. Voor sommige specifieke teelten geldt eveneens een vrijstelling van deze norm.
- De norm inzake niet-productieve elementen geeft een overzicht van welke elementen en arealen in aanmerking worden genomen en bepaalt de voorwaarden voor vrijstelling van de norm. Er wordt een snoeiverbod opgelegd tijdens het broedseizoen voor hagen, heggen, houtkanten en bomen. Tevens wordt in de mogelijkheid voorzien om de uitbreiding van overwoekerende plantensoorten te voorkomen.
- De normen inzake de bescherming van ecologisch kwetsbaar blijvend grasland beschrijven de procedure met betrekking tot de aanduiding ervan. Er geldt een omzettings- en ploegverbod voor ecologisch kwetsbaar blijvend grasland.

Hoofdstuk 5 van het voorontwerp van besluit betreft het geïntegreerd beheers- en controlesysteem (verder: "GBCS"). De regels rond de werking van de verzamelaanvraag staan hierin centraal. Het bepalen van de uiterste indienings – en wijzigingsdatum van de verzamelaanvraag wordt gedelegeerd aan de minister. Er wordt voorzien in sancties bij een te late indiening van de verzamelaanvraag. De toe te passen sanctie ingeval van laattijdige indiening komt neer op 1% per werkdag, toegepast op de bedragen waarop de begunstigde recht zou hebben gehad als de

aanvraag tijdig was ingediend. Er zal geen steun worden verleend bij een overschrijding met meer dan 25 dagen na de datum van uiterste indiening.

Hoofdstuk 6 van het voorontwerp van besluit bepaalt de regels rond het gebruik van het e-loket van het Departement Landbouw en Visserij.

Hoofdstuk 7 van het voorontwerp van besluit betreft de controles en sancties. Dit is gebaseerd op de huidige bepalingen van het huidige GLB, die zijn opgenomen in verordening (EU) Nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordeningen (EEG) nr. 352/78, (EG) nr. 165/94, (EG) nr. 2799/98, (EG) nr. 814/2000, (EG) nr. 1290/2005 en (EG) nr. 485/2008 van de Raad, uitvoeringsverordening (EU) nr. 809/2014 van de Commissie van 17 juli 2014 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen voor Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft het geïntegreerd beheers- en controlesysteem, plattelandsontwikkelingsmaatregelen en de randvoorwaarden en de gedelegeerde Verordening (EU) nr. 640/2014 van de Commissie van 11 maart 2014 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft het geïntegreerd beheers- en controlesysteem en de voorwaarden voor weigering of intrekking van betalingen en voor administratieve sancties in het kader van rechtstreekse betalingen, plattelandsontwikkelingsbijstand en de randvoorwaarden.

Het Departement Landbouw en Visserij staat in voor het bepalen en opleggen van die administratieve sancties. De gevallen waarin een of meerdere administratieve sancties kunnen opgelegd worden en de vormen die de sancties kunnen aannemen, zijn opgelijst in het voorliggende voorontwerp.

Er zijn artikelen opgenomen met betrekking tot de administratieve sancties voor areaalgebonden interventies. Deze regelingen zijn quasi identiek aan de huidige bepalingen in de verordeningen. Er is ook een regeling opgenomen met betrekking tot administratieve sancties in het kader van de gekoppelde inkomenssteun.

Er wordt uitdrukkelijk de mogelijkheid vermeld om, bovenop de bovenvermelde administratieve sancties, ook de administratieve sancties als vermeld in artikel 56 van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid, op te leggen.

Hoofdstuk 8 regelt de bezwaarprocedure.

Hoofdstuk 9 regelt de verwerking van persoonsgegevens. Wat betreft deze gegevens kan aangevuld worden dat op de website van het Departement Landbouw en Visserij een uitgebreide privacyverklaring gepubliceerd is, waarin onder meer bepalingen opgenomen zijn inzake bewaartermijnen en rechten van betrokkenen zoals het recht van inzage en het recht op rectificatie. Op het e-loket, in formulieren en andere communicaties wordt ook steeds een link naar deze privacyverklaring opgenomen. Daarnaast voorziet het Departement Landbouw en Visserij in een uitgebreide beveiliging op informatievlak van de aanwezige gegevens.

Voor wat betreft de bewaartermijn kan verwezen worden naar artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Wat betreft de bewaartermijn wordt in de memorie van toelichting bij het decreet verduidelijkt dat iedere instantie ertoe gehouden is om voor alle informatie die ze in het kader van haar taken ontvangt of creëert een selectieregel op te maken. Het Departement Landbouw en Visserij zal aldus voor deze gegevens ook een selectieregel opmaken en die overeenkomstig artikel III.88 van het voormelde decreet aan de bevoegde selectiecommissie ter goedkeuring voorleggen.

Hoofdstuk 9 betreft de slotbepalingen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Afdeling 1. Definities

Artikel 1 definieert begrippen die doorheen de tekst van het voorontwerp van besluit gebruikt worden.

Afdeling 2. Gemeenschappelijke bepalingen

Artikel 2 bepaalt dat de uitwisseling van berichten met de bevoegde entiteit digitaal verloopt (only digital) en legt hieromtrent procedurele regels vast. Er zal voor bepaalde uitwisselingen nog steeds sprake zijn van klassieke postverzendingen. Om deze reden wordt een delegatie aan de minister gegeven om in welbepaalde gevallen af te wijken van de only digital regel.

Artikel 3 bepaalt via welke weg steun -en betalingsaanvragen moeten verlopen, namelijk via de verzamelaanvraag. Er worden regels vastgelegd met betrekking tot het leveren van bewijs omtrent het voldoen aan de steunvoorwaarden.

Afdeling 3. Actieve landbouwer

Artikel 4 geeft een definitie van actieve landbouwer. Hiervoor is rekening gehouden met de kaderdefinitie vermeld in artikel 4. 5) van verordening (EU) 2021/2115. Om recht te hebben op rechtstreekse betalingen moet de landbouwer de hoedanigheid van actieve landbouwer hebben.

Om in aanmerking te komen voor de kwalificatie van actieve landbouwer, moeten landbouwers over een ondernemingsnummer beschikken. Daarop volgt dat deze ondernemingen in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) moeten geïdentificeerd zijn en moeten beschikken over een Nacebelcode die betrekking heeft op een landbouwactiviteit. Dit alles kadert in de doelstelling van professionalisering van de sector en van het gebruik van authentieke bronnen voor de identificatie van de doelgroep. Hetzelfde geldt voor de vereiste van het overschrijden van een bepaald factorinkomen en het stellen van BTW-verkoopshandelingen als gevolg van de landbouwactiviteit. Waar nodig worden voor de controle van deze gegevens de nodige protocollen afgesloten. De minister krijgt de delegatie om nadere uitvoering te geven aan bepaalde elementen van deze voorwaarden.

Wat betreft de standaardverdien capaciteit wordt de mogelijkheid gecreëerd om voor landbouwers die zich voor het eerst vestigen en voor de landbouwers vermeld in artikel 31 (landbouwers aangesloten bij een controleorgaan biologische productie en etikettering biologische producten) te voorzien in een soepelere regeling.

Overheidsinstellingen, universiteiten, hogescholen en terreinbeherende natuurverenigingen komen omwille van hun ondernemingsdoel, dat geen landbouw is, niet in aanmerking voor het verkrijgen van de kwalificatie van actieve landbouwer. Verder zal als bijkomend criterium gelden dat er binnen de landbouwer minstens één bedrijfshoofd, zaakvoerder, lid, vennoot of bestuurder aanwezig moet zijn die geen rustpensioen ontvangt. De minister bepaalt de inwerkingtreding van deze voorwaarde.

Afdeling 4. Subsidiabiliteit

Artikel 5 geeft een definitie van subsidiabele hectare.

Artikel 6 duidt wat het onderhoud op braakliggend land, percelen met blijvende teelten en op natuurlijke graslanden inhoudt. Het doel van onderhoud, die als landbouwactiviteit beschouwd wordt, is het in een productie geschikte staat houden van de percelen.

Artikel 7 bepaalt dat teelt in volle grond subsidiabel is. Substraatteelt en containerteelt zijn niet subsidiabel.

Artikel 8 bepaalt de minimumoppervlakte vanaf wanneer een landbouwperceel aangegeven moet worden.

Artikel 9 bepaalt de voorwaarden opdat een landbouwperceel met geïsoleerde bomen als subsidiabel beschouwd wordt.

Artikel 10 betreft een lijst met gronden en elementen die niet beschouwd worden als eenheden die voor landbouwactiviteiten worden gebruikt.

Artikel 11 betreft delegaties aan de minister voor de bepaling van niet subsidiabele gronden.

Artikel 12 betreft de teelttoestemming voor hennep (teelttoestemming). Er wordt bepaald dat de controle op de teelttoestemming plaatsvindt volgens de regels zoals opgenomen in gedelegeerde verordening (EU) 2022/126 van de Commissie van 7 december 2021 tot aanvulling van Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad met aanvullende eisen voor bepaalde interventietypes die de lidstaten in het kader van die verordening in hun strategisch GLB-plan voor de periode 2023-2027 uitwerken, alsmede regels voor het aandeel in het kader van norm 1 inzake een goede landbouw- en milieuconditie (GLMC).

Hoofdstuk 2. Ontkoppelde rechtstreekse betalingen

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel 13 bepaalt dat landbouwers geen recht hebben op rechtstreekse betalingen indien uit hun steunaanvraag blijkt dat het bedrag van de rechtstreekse betalingen vóór de toepassing van verlagingen of uitsluitingen minder dan 400 euro zou bedragen.

Artikel 14 legt de jaarlijkse transfer van middelen vast van de enveloppe voor rechtstreekse betalingen vermeld in bijlage V van verordening (EU) 2021/2115 naar het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling en dit voor de kalenderjaren van 2023 tot en met 2026.

Artikel 15 bepaalt de indicatieve financiële allocatie voor ecoregelingen van de toewijzingen voor rechtstreekse betalingen.

Afdeling 2. Basisinkomenssteun

Onderafdeling 1. Financiële bepalingen

Artikel 16 bepaalt de regels rond het zogenaamde “capping”. Het deel van de basisinkomenssteun dat hoger is dan 100.000 euro, wordt met 100% verminderd. Het deel tussen de 60.000 en 100.000 euro wordt met 85% verminderd.

Onderafdeling 2. Waarde van betalingsrechten en convergentie

Artikel 17, 18 en 19 betreffen de waarde van betalingsrechten en convergentie. Er wordt vastgelegd:

- hoe de gemiddelde nationale waarde van betalingsrechten wordt bepaald;
- wat de maximumwaarde van een betalingsrecht is;
- dat een aanpassing van het aantal of de waarde van betalingsrechten niet resulteert in een systematische herberekening van de overige betalingsrechten.

Onderafdeling 3. Begunstigden van de basisinkomenssteun

Artikel 20 bepaalt hoe betalingsrechten moeten geactiveerd worden, namelijk via de aangifte van subsidiabele hectaren in de verzamelaanvraag. De aan te geven percelen dienen in eigen gebruik te zijn in die zin dat de landbouwer die ze aangeeft het (financiële) risico over de hoofdteelt draagt, de voordelen ervan opstrijkt en beslissingsbevoegdheid heeft over de percelen. Daarnaast moet er vanzelfsprekend sprake zijn van een genotrecht. Immers, indien het criterium van genotrechten – ongeacht of dit een eigendomsrecht, pachtovereenkomst of andere vorm van genotrecht betreft – niet zou worden toegepast, zou eenieder steunmaatregelen kunnen aanvragen op gronden van derden wat misbruik in de hand zou werken.

Artikel 21 geeft delegatie aan de minister om te kunnen bepalen wat dient te worden verstaan onder eigen gebruik en wanneer percelen ter beschikking moeten staan van een landbouwer voor aangifte.

Onderafdeling 4. Activering, aangifte en overdracht van betalingsrechten en overdracht van landbouwbedrijven

Artikels 22 t.e.m. 27 bepalen de regels met betrekking tot de activering en overdracht van betalingsrechten. Meer concreet wordt het volgende geregeld:

- de minimumoppervlakte van een landbouwperceel waarvoor betalingsrechten aangevraagd en geactiveerd kunnen worden, namelijk 0,01 hectare;
- waar betalingsrechten kunnen geactiveerd worden;
- wanneer betalingsrechten kunnen worden overgedragen en de regeling voor de overdracht van een deel of fracties van betalingsrechten;
- de regels rond de melding en procedures van de overdracht van betalingsrechten.

Onderafdeling 5. Reserve

Artikel 28 bepaalt aan welke landbouwers rechten uit de reserve kunnen toegekend worden. Onder toekennen van rechten uit de reserve dient te worden verstaan het verkrijgen van nieuwe rechten of een verhoging van bestaande betalingsrechten. De reserve wordt in de eerste plaats aangewend ter ondersteuning van jonge landbouwers en nieuwe landbouwers. Ook landbouwers aangesloten bij een controleorgaan biologische productie en etikettering biologische producten kunnen aanspraak maken op de reserve onder de voorwaarden zoals bepaald in het voorontwerp van besluit. In het derde lid van het artikel wordt het begrip nieuwe landbouwer gedefinieerd.

Artikel 29 bepaalt hoe de reserve wordt samengesteld.

Artikel 30 bepaalt dat de landbouwers aangesloten bij een controleorgaan biologische productie en etikettering biologische producten, kunnen genieten van een recht uit de reserve en legt de voorwaarden vast waaraan zij moeten voldoen.

Artikel 31 legt de aanvraagprocedure voor rechten uit de reserve vast. De aanvraag voor rechten uit de reserve kan ten laatste op de uiterste wijzigingsdatum van de verzamelaanvraag worden ingediend en op voorwaarde dat de verzamelaanvraag zelf tijdig werd ingediend.

Artikel 32 bepaalt hoe de waarde van de uit de reserve toegewezen nieuwe betalingsrechten wordt vastgesteld alsook de waarde van bestaande rechten na verhoging.

Artikel 33 legt regels vast om het aantal toe te kennen betalingsrechten uit de reserve te bepalen. Er wordt eveneens bepaald dat de waarde van deze betalingsrechten verhoogd kan worden indien die kleiner is dan de gemiddelde waarde.

Artikel 34 bepaalt dat rechten uit de reserve gedurende vijf jaren na toekenning ervan noch voorlopig, noch definitief mogen overgedragen worden. Via deze bepaling wordt vermeden dat steun die bedoeld is voor bepaalde categorieën van landbouwers, namelijk deze vermeld onder de bespreking van artikel 28, na het verkrijgen ervan wordt overgedragen aan andere dan in artikel 28 vermelde landbouwers waardoor de doelstelling van de steunmaatregel teniet gedaan wordt.

Afdeling 3. Herverdelende inkomenssteun

Artikel 35 bepaalt het recht op aanvullende herverdelende inkomenssteun voor actieve landbouwers met minstens één betalingsrecht in het jaar van de aanvraag.

Artikel 36 bepaalt dat 10% van de toewijzing voor rechtstreekse betalingen na overheveling als vermeld in artikel 14 aangewend wordt voor de aanvullende herverdelende inkomenssteun.

Afdeling 4. Jonge landbouwer

Artikel 37 bepaalt de voorwaarden om in aanmerking te komen voor aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers. Deze voorwaarden slaan op de persoon die de eenmanszaak vormt en ingeval de steun wordt aangevraagd door vennootschappen/verenigingen/groeperingen slaan de voorwaarden op de natuurlijke persoon binnen de vennootschap/vereniging/groepering. De steun zelf wordt uitbetaald aan de vennootschap/vereniging/groepering waarbinnen de natuurlijke persoon die aan de voorwaarden voldoet, opereert.

Artikel 38 bepaalt dat de onderneming als vermeld in de bespreking van het vorige artikel (met uitzondering van de eenmanszaken) voor meerdere personen tegelijkertijd de aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers kan aanvragen voorzover elk van die personen aan de subsidievoorwaarden voldoet, en hoe dit moet gebeuren. Het bedrijfsareaal van de onderneming is limiterend. Er kan geen tweemaal steun worden betaald voor dezelfde hectare.

Artikel 39 bepaalt dat de aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers gedurende vijf opeenvolgende jaren kan verleend worden, en de voorwaarden waaronder dit kan gebeuren indien de looptijd van vijf jaar doorloopt tot na 2027.

Artikel 40 betreft de steunregelingen aan jonge landbouwers toegekend onder het vorige GLB. Het is mogelijk dat de vijfjarige steunperiode doorloopt onder het nieuwe GLB. Voor deze landbouwers wordt rekening gehouden met de definities rond jonge landbouwer zoals bepaald in het vorige GLB.

Artikel 41 bepaalt dat de aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers betaald wordt per actieve landbouwer en per aangegeven subsidiabele hectaren.

Artikel 42 bepaalt dat 3% van de toewijzing voor rechtstreekse betalingen na overheveling als vermeld in artikel 14 besteed wordt aan de aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers.

De minister krijgt delegatie om de maximumbedragen en de indicatieve eenheidsbedragen vast te leggen.

Hoofdstuk 3. Gekoppelde inkomenssteun

Afdeling 1. Algemene bepalingen en definities

Artikel 43 bepaalt het toepassingsgebied en de definities met betrekking tot hoofdstuk 3 van het voorontwerp van besluit, namelijk de gekoppelde inkomenssteun voor de duurzame zoogkoeienhouderij.

Afdeling 2. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Artikel 44 en 45 bepalen de subsidiabiliteitsvoorwaarden waaraan een landbouwer moet voldoen om recht te hebben op de inkomenssteun voor de duurzame zoogkoeienhouderij.

Artikel 46 bepaalt dat in totaal en per jaar het equivalent van maximaal 100.000 zoogkoeien in aanmerking komen voor de subsidie en legt de herberekeningsregels vast voor het bepalen van het aantal subsidiabele dieren ingeval de vermelde bovengrens overschreden wordt. Concreet zal, in geval het aantal subsidiabele dieren hoger is dan 100.000, bij elke deelnemende landbouwer een procentuele korting toegepast worden op het aantal dieren dat zal uitbetaald worden. Er wordt daarbij geen afronding gedaan naar een geheel getal.

Artikel 47 legt een degressief systeem vast voor het bepalen van het bedrag van de subsidie en dit binnen drie categorieën gebaseerd op het aantal aangehouden zoogkoeien (1 t.e.m. 50 – 51 t.e.m. 100 – meer dan 100). Het bedrag van de subsidie per zoogkoe zal verlagen naarmate men in een schijf komt met een hoger aantal dieren.

Artikel 48 bepaalt dat 8% van de toewijzing voor rechtstreekse betalingen vermeld in bijlage IX van verordening (EU) 2021/2115 besteed wordt aan de gekoppelde inkomenssteun voor de duurzame zoogkoeienhouderij.

Hoofdstuk 4. Conditionaliteit

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel 49 betreft een algemene bepaling rond conditionaliteit en verduidelijkt dat indien de beheerseisen voortvloeiend uit het Unierecht strengere regels inhouden dan de GLMC normen, deze strengere regels van toepassing zijn.

Afdeling 2. GLMC-normen

Onderafdeling 1. Behoud van blijvend grasland op basis van een verhouding blijvend grasland ten opzichte van het landbouwareaal

Artikel 50 Er bestaat een 3% tolerantie ten aanzien van het referentieaandeel blijvend grasland. Indien er meer blijvend grasland verdwijnt dan toegelaten, kan op bedrijfsniveau een verbod worden opgelegd om blijvend grasland om te zetten in het lopende kalenderjaar. Er kan eveneens een verplichting tot herinzaaien worden opgelegd van percelen die in de voorgaande kalenderjaren blijvend grasland waren maar in het lopende kalenderjaar geen blijvend grasland meer zijn. Op het verbod of de verplichting kan de minister in een vrijstelling voorzien voor omgezette percelen blijvend grasland die blijvend grasland zijn geworden als gevolg van agromilieue- en klimaatmaatregelen, of gelijkaardige verbintenissen. De minister bepaalt ook het aantal kalenderjaren dat teruggekeken wordt voor de verplichting van herinzaai van percelen met het oog op het terugdringen van de overschrijding onder de 3%-tolerantie.

Artikel 51 bepaalt voor heromgezette grond dat deze vanaf de dag van de omzetting als blijvend grasland beschouwd wordt.

Onderafdeling 2. Bescherming van wetlands en veengebieden

Artikel 52 bepaalt dat graslanden die gelegen zijn in wetlands en veengebieden niet omgezet, geploegd of gedraineerd mogen worden. In deze gebieden is ook het verbranden van vegetatie en turfwinning verboden. Vernieuwing van de drainage is enkel mogelijk in overeenstemming met het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

Daarnaast bepaalt artikel 52 dat landbouwers het verbod, de vergunningsplicht en de voorwaarden voor het wijzigen van de vegetatie van wetlands en veengebieden moeten naleven, zoals bepaald in hoofdstuk 4 van het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

Artikel 52 bepaalt verder de procedure voor de aanduiding van blijvend grasland als ecologisch kwetsbaar. De graslanden die reeds zo zijn aangeduid onder de regelgeving geldend onder het vorige GLB verliezen die status niet. Er kunnen bijkomend andere graslanden als ecologisch kwetsbaar worden aangeduid.

Naast de procedure rond de aanduiding van de ecologisch kwetsbare blijvende graslanden bepaalt het artikel de procedure in relatie tot de landbouwer wiens graslanden deze kwalificatie kregen. Gezien deze procedure onder het in 2023 van kracht gaande GLB in de praktijk hetzelfde blijft als de procedure uit het vorige GLB, blijft het relevante artikel uit het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2014 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van de steunregelingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid bestaan (verder: besluit van 24 oktober 2014). Het betreft artikel 37, §2/1, eerste tot en met achtste lid.

Artikel 52 bepaalt ten slotte dat wetlands en veengebieden die als ecologisch kwetsbaar blijvend grasland zijn aangewezen en die in Natura 2000-gebied liggen niet mogen omgezet, geploegd of gedraineerd worden. Dit verbod kan door de minister uitgebreid worden tot wetlands en veengebieden die in ander gebied dan Natura-2000 gebied liggen.

Onderafdeling 3. Handhaving van organisch bodemmateriaal

Artikel 53 bepaalt dat het verboden is om stoppels na het oogsten af te branden, behalve om fytosanitaire redenen.

Artikel 54 bepaalt de regels rond de vaststelling van de zuurtegraad en het organischekoolstofgehalte van percelen en de regels met betrekking tot de analyses en analyseresultaten, en de gevolgen die daaraan gegeven moeten worden.

Onderafdeling 4. Het aanleggen van bufferstroken langs waterlopen

Artikel 55 bepaalt dat de norm voor het aanleggen van bufferstroken van toepassing is op alle landbouwers die over landbouwpercelen beschikken langs waterlopen die zijn opgenomen in de Vlaamse Hydrografische Atlas.

Artikel 56 bepaalt de regels in verband met het aanleggen van teeltvrije-, pesticidevrije- en bemestingsvrije stroken langs de waterlopen vermeld in artikel 55.

Onderafdeling 5. Bodembewerkingsbeheer

Artikel 57 legt vast hoe de erosiegevoeligheid van een perceel wordt bepaald en welke de erosiegevoeligheidsklassen zijn. Het bepaalt dat deze informatie jaarlijks moet meegedeeld worden via de verzamelaanvraag. Daarnaast worden de regels met betrekking tot de herklassering van een erosiegevoeligheidsklasse bepaald.

De rol van de erkende laboratoria in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming als vermeld in artikel 6, 5°, c), van het VLAREL van 19 november 2010 wordt vastgelegd voor de monsternames en analyses. Hiernaast wordt de rol van de subentiteit bevoegd voor de bodembescherming bij het Departement Omgeving vastgelegd met betrekking tot de geldigheid van de bodemstalen.

Artikel 57 bepaalt welke erosiebestrijdingsmaatregelen moeten genomen worden door de landbouwer en dit voor percelen met een zeer hoge en hoge erosiegevoeligheid. Het gaat om de maatregelen opgenomen in bijlage I en II van het voorontwerp van besluit. Landbouwers die in het kader van educatieve demonstraties of in het kader van wetenschappelijke proefnemingen erosiebestrijdende maatregelen willen toepassen die afwijken van de bepalingen die opgenomen zijn in de bijlagen 1 en 2, dienen daarvoor een gemotiveerde aanvraag in bij het Departement Landbouw en Visserij. Artikel 57 bepaalt de procedure terzake, zoals voor de aanvraag en verdere behandeling.

Onderafdeling 6. Minimale bodembedekking

Artikel 58 bepaalt dat landbouwers moeten zorgen voor een minimale bodembedekking tijdens de winter en hoe dit moet gebeuren.

Onderafdeling 7. Gewasrotatie op bouwland

Artikel 59 voorziet onder welke voorwaarden landbouwbedrijven vrijgesteld kunnen worden van de norm inzake gewasrotatie. Het artikel voorziet tevens in een vrijstelling in 2023 op deze norm ter uitvoering van uitvoeringsverordening (EU) 2022/1317.

Artikel 60 legt concrete regels vast met betrekking tot gewasrotatie. Landbouwers die aangesloten zijn bij een controleorgaan biologische productie en etikettering biologische producten, worden geacht te voldoen aan de norm voor gewasrotatie voor de percelen die onder controle staan bij het voormelde controleorgaan en die niet gedeclasseerd zijn. Er wordt voorzien in verdere vrijstellingen op de verplichting inzake gewasrotatie.

Artikel 61 voorziet in een delegatie aan de minister om te bepalen welke teelten beschouwd worden als een aparte gewasgroep om te voldoen aan de norm voor gewasrotatie.

Onderafdeling 8. Niet-productieve elementen en arealen ter verbetering van de biodiversiteit op landbouwbedrijven

Artikel 62 voorziet onder welke voorwaarden de landbouwbedrijven vrijgesteld kunnen worden van de norm inzake niet-productieve elementen.

Artikel 63 bepaalt de gevallen waarin aan de norm voor niet-productieve elementen voldaan is. Het betreft in hoofdzaak vereiste percentages met betrekking tot de aanwezigheid van niet-productieve elementen.

Artikel 64 legt een lijst vast met elementen en arealen die in aanmerking komen om te voldoen aan de norm voor niet-productieve elementen. Het artikel voorziet in een uitzondering ter uitvoering van uitvoeringsverordening (EU) 2022/1317 waardoor op percelen die braak gelegd worden om te voldoen aan de norm in artikel 63 in 2023 wel groenten, aardappelen en graangewassen geteeld mogen worden, tenzij deze percelen liggen in groengebieden, parkgebieden, buffergebieden, bosgebieden of in bestemmingsgebieden die vergelijkbaar zijn met die gebieden of aangewezen zijn als dergelijke gebieden op de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen die van kracht zijn in de ruimtelijke ordening.

Artikel 65 geeft delegatie aan de minister die regels kan vastleggen omtrent:

- de vereiste minimale of maximale afmetingen van de elementen die in aanmerking komen om te voldoen aan de norm voor niet-productieve elementen;
- verboden handelingen op diezelfde elementen;
- de inzaai van vanggewassen, zoals de inzaai- en aanhoudperiode;
- de afmetingen van en de toegestane activiteiten op bufferstroken en akkerranden;
- de omzettingsfactoren en wegingsfactoren voor het berekenen van het totale areaal aan niet-productieve elementen.

Artikel 66 wijst op verplichting om de regels met betrekking tot het wijzigen van landschapselementen te respecteren, verbiedt het snoeien van hagen, heggen, houtkanten en bomen tijdens het broedseizoen en bepaalt dat de uitbreiding van knolcyperus voorkomen moet worden.

Onderafdeling 9. Bescherming van ecologisch kwetsbaar blijvend grasland

Artikel 67 bepaalt dat de norm voor ecologisch kwetsbaar blijvend grasland van toepassing is op landbouwers met percelen die als ecologisch kwetsbaar blijvend grasland zijn aangewezen binnen en buiten Natura 2000-gebied.

Artikel 68 bepaalt de procedure voor de aanduiding van blijvend grasland als ecologisch kwetsbaar. De graslanden die reeds zo zijn aangeduid onder de regelgeving geldend onder het vorige GLB verliezen die status niet. Er kunnen bijkomend andere graslanden als ecologisch kwetsbaar worden aangeduid.

Naast de procedure rond de aanduiding van de blijvende graslanden als ecologisch kwetsbaar bepaalt het artikel de procedure in relatie tot de landbouwer wiens graslanden deze kwalificatie kregen. Gezien deze procedure onder het in 2023 van kracht gaande GLB in de praktijk hetzelfde blijft als de procedure uit het vorige GLB, blijft het relevante artikel uit het besluit van 24 oktober 2014 bestaan. Het betreft artikel 37, §2/1, eerste tot en met achtste lid.

Artikel 69 verbiedt het omzetten en ploegen van ecologisch kwetsbaar blijvend grasland binnen en buiten Natura 2000-gebied.

Hoofdstuk 5. Geïntegreerd beheers- en controlesysteem

Afdeling 1. Identificatie van landbouwpercelen

Artikel 70 betreft regels rond de identificatie van landbouwpercelen in het GBCS.

Afdeling 2. Regels voor de werking van de verzamelaanvraag

Artikel 71 legt het principe vast van elektronische indiening van de verzamelaanvraag via het e-loket van het Department Landbouw en Visserij (verder: "het e-loket").

Artikel 72 bepaalt de regels met betrekking tot wijzigingen aan de verzamelaanvraag na de uiterste indieningsdatum.

Artikel 73 geeft delegatie aan de minister om de datum van indiening, wijziging en intrekking van de verzamelaanvraag te bepalen alsook nadere regels met betrekking tot de werking van de verzamelaanvraag.

Artikel 74 bepaalt de sanctieregeling voor een te late indiening in de verzamelaanvraag van steunaanvragen of van aanvragen tot toekenning of verhoging van de waarde van betalingsrechten. Na overschrijding van de uiterste datums met 25 dagen wordt geen steun toegekend, noch nieuwe betalingsrechten of wordt geen verhoging van de waarde van bestaande rechten doorgevoerd.

Hoofdstuk 6. E-loket

Artikel 75 bepaalt dat de landbouwer aan zijn administratieve verplichtingen moet voldoen door gebruik te maken van het e-loket. Aangiftes op papier blijven mogelijk maar zijn de uitzondering op de regel.

Artikel 76 bepaalt de voorwaarden om toegang te krijgen tot het e-loket.

Artikel 77 bepaalt nadere regels rond het gebruik en de werking van het e-loket.

Artikel 78 regelt de procedure voor de elektronische ondertekening op het e-loket en het recht op inzage van de betrokkenen.

Artikel 79 bepaalt de regels voor de gevallen waarin er sprake is van tegenstrijdigheden tussen de elektronische en papieren aangifte.

Hoofdstuk 7. Controles, sancties en opvolging via monitoring

Afdeling 1. Definities en algemene bepalingen

Artikel 80 legt definities vast die relevant zijn in het hoofdstuk rond controles, sancties en opvolging via monitoring.

Artikel 81 bepaalt dat het Departement Landbouw en Visserij bevoegd is voor de opvolging van controles, waaruit de controles bestaan en waarop gecontroleerd wordt.

Artikel 82 Als naar aanleiding van een controle vastgesteld wordt dat niet voldaan is aan een van de subsidiabiliteitsvoorwaarden vermeld in hoofdstuk 1, afdeling 4 van het voorontwerp van besluit,

wordt die vaststelling opgenomen in de campagne waarvoor de controle is uitgevoerd, en, als de vaststelling daarvoor relevant is, ook in de drie voorafgaande campagnes.

Afdeling 2. Bewijsstukken

Artikel 83 legt de regels vast rond het bezorgen en bijhouden van bewijs met oog op uitoefening van de controletaak en bepaalt dat geen steun wordt toegekend indien de landbouwer nalaat het nodige bewijs of de nodige informatie te verschaffen.

Afdeling 3. Controles ter plaatse

Artikel 84 en artikel 85 bepalen de regels rond de aankondiging van controles ter plaatse.

Artikel 86 bepaalt dat controles ter plaatse worden uitgevoerd op basis van een steekproef uit de hele populatie van steunaanvragers en legt regels vast rond het percentage van de te controleren groep.

Artikel 87 bepaalt dat follow-upactiviteiten kunnen verricht worden door de bevoegde entiteit als een subsidiabiliteitsvoorwaarde of conditionaliteitsverplichting opgevolgd wordt via het areaalmonitoringsysteem, vermeld in artikel 65, lid 4, b), van verordening (EU) 2021/2116.

Afdeling 4. Administratieve sancties

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel 88 bepaalt de gevallen waarin de bevoegde entiteit kan overgaan tot het opleggen van administratieve sancties, de vormen die deze sancties kunnen aannemen, de invorderingsprocedure voor onterecht toegekende steun en begrenst de administratieve sancties.

Artikel 89 bepaalt dat naast het opleggen van administratieve sancties beschreven in artikel 88 van het voorontwerp van besluit, sancties conform artikel 56 van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw en visserijbeleid kunnen worden opgelegd. Er zal in dat geval geen sprake zijn van ongeoorloofde dubbele sanctionering.

Onderafdeling 2. Administratieve sancties in het kader van de conditionaliteit

Artikel 90 betreft administratieve sancties in het kader van de conditionaliteit. Er wordt uitvoering gegeven aan artikel 84, lid 2, a) van verordening (EU) 2021/2116 door het personeel toepassingsgebied van de administratieve sanctie te bepalen ingeval van overdracht van grond.

Onderafdeling 3. Berekening van steun en administratieve sancties in het kader van de areaalgebonden regelingen voor rechtstreekse betalingen bij te hoge en te lage aangifte

Artikel 91 en artikel 92 bepalen de sanctieregels voor:

- de gevallen van foutieve aangifte van het aantal betalingsrechten;
- de gevallen waarin het geconstateerde areaal van een gewasgroep groter of kleiner blijkt te zijn dan het in de steunaanvraag aangegeven areaal;

- de gevallen van niet-aangifte van alle arealen;
- de laattijdige of onvolledige indiening van de verzamelaanvraag met verwijzing naar de regeling opgenomen in artikel 74 van het voorontwerp van besluit.

Onderafdeling 4. Berekening van steun en administratieve sancties voor gekoppelde inkomenssteun bij te hoge aangiften of niet-naleving van de voorwaarden

Artikel 93 tot en met 95 betreffen de sanctieregels voor de steunaanvragen in het kader van de gekoppelde inkomenssteun voor de gespecialiseerde zoogkoeienhouderij en regelt onder andere:

- dat geen steun wordt toegekend voor een groter aantal dieren dan het aantal dat in de steunaanvraag of de betalingsaanvraag is aangegeven;
- de gevolgen van niet-naleving van de identificatie – en registratieregels van runderen;
- dat de berekening van de steun zal gebeuren op basis van het aantal geconstateerde dieren als er een verschil bestaat tussen het aangegeven aantal en het bij controles vastgestelde aantal;
- de voorwaarden voor uitbetaling van het totale steunbedrag en de regels rond eventuele verlagingen van het steunbedrag.

Onderafdeling 4: volgorde van de sancties

Artikel 96 bepaalt de volgorde van de toe te passen sancties ingeval van meerdere sancties.

Hoofdstuk 8. Bezwaarprocedure

Artikel 97 voert een bezwaarprocedure in tegen beslissingen die de bevoegde entiteit neemt in de uitvoering van het besluit. Het artikel regelt de inhoud van de aanvraag, de relevante termijnen voor het indienen van het bezwaar en de behandeling ervan en de gevolgen van de beslissing op bezwaar door de bevoegde entiteit.

Hoofdstuk 9. Verwerking van persoonsgegevens

Artikel 98 betreft de verwerking van persoonsgegevens nodig voor de uitvoering van het besluit en de uitvoeringsbesluiten ervan. Het bepaalt:

- de verwerkingsverantwoordelijke van de beoogde verwerkingen, namelijk het Departement Landbouw en Visserij;
- de categorieën van personen wiens gegevens verwerkt zullen worden;
- de categorieën van te verwerken gegevens;
- de rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van de persoonsgegevens;
- het doel van de verwerking, namelijk uitvoering geven aan het GLB, met oog op het bereiken van de algemene en specifieke doelstellingen die in het kader van het GLB moeten worden verwezenlijkt, en het verlenen van rechtstreekse betalingen aan landbouwers.

Hoofdstuk 10. Slotbepalingen

Artikel 99 en artikel 100 voorzien in overgangsregelingen. Artikel 99 bepaalt de opheffing van het besluit van 24 oktober 2014 met uitzondering van artikel 37, §2/1, eerste tot en met achtste lid, en artikel 41 voor redenen aangehaald onder de bespreking van de artikels 52, 68 en 40 van het voorontwerp van besluit. Artikel 100 bepaalt dat het besluit van 24 oktober 2014 van toepassing

blijft op steunaanvragen die betrekking hebben op de campagnes die voorafgaan aan 1 januari 2023.

Artikel 101 bepaalt dat het besluit in werking treedt op 1 januari 2023, met uitzondering van artikel 4, §2, vijfde lid, waarvan de inwerkingtreding door de minister bepaald wordt .

Artikel 102 bepaalt dat de Vlaamse minister, bevoegd voor de landbouw, belast is met de uitvoering van het besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, aangezien de financiering volledig met Europese middelen gebeurt.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën van 3 december 2022 gaat als bijlage 2 en stelt dat het ontwerp geen weerslag heeft op de Vlaamse begroting en met toepassing van artikel 31 §2, 2° BVCO van 17 mei 2019 geen begrotingsakkoord vereist is.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt dit besluit bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid;
- 2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw te gelasten om het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS